



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Preceptoriu[m] Nico. [de] Lira ordinis seraphici Francisci/
siue Expositio tripharia breuis vtil[is] in decalogu[m] legis
diuine**

Henricus <de Frimaria>

Nicolaus <de Lyra>

Colonie, 19.05.1495

Secunda exposit[i]o.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31207

DE LIBERTATE

Quando voluntas habet facultatem progrediendē
in opus. Si autem cadit sub consilio. sic distingue
quod aut illa non respiciunt premium aureole. et sic volun-
tas reputatur pro facto. ut patet de sancto Bartolomeo
de qua sancta ecclesia canit. O sanctissima anima
quam et si gladius persecutoris non abstulit. tamen pal-
mam martiris non amisit. Aut respiciunt premium
aureole: et sic non reputatur pro facto. quod non suffi-
cit pro premio aureole sola voluntas continentis nisi
actus continentis opere teneatur.

DE LIBERTATE *Expositio.* Non concupisces ux-
orem proximi tui. id est non formabis imagines de uxore proxi-
mi tui cogitando sed quod pulchra est / quod gratiosa / quod
amabilis. Contra hoc preceptum propter dolorem multi
faciunt tam viri quam mulieres. qui licet nolint concupiscere
nec concupisci ab alijs. tamen volunt agere de se fel-
licitatem reliquijs noceant et turpium cogitationum
quod tamen nimis est periculosus / quod facile ex hoc
peccatum mortale incurrit. Quod probat Jacobus
in sua canonica. ca. i. cum dicit. Concupiscentia autem
quod est animi interior delectatio cum conceperit sub
audi sensum rationis / parit peccatum sed morta-
le / vel et peccatum veniale. Peccatum autem cum consum-
matum fuerit per deliberatum sed sensum rationis
in ipsam delectationem interiorum et in opus extrin-
secum generat mortem / id est peccatum mortale perfectum
Et ut evidenter pateat qualiter interior cogitatio et
cogitationis delectatio sint peccatum mortale / et quali-
ter non: sciendum secundum Gregorium quod humana ten-
tatio perficitur ex tribus. scilicet suggestionem / de ele-

PRECEPTA

etatione/z consensu. Si em suggestio inducit passionem que est subitus motus animi cogitantis seu delectat in re cogitata. sic e pctm veniale. Si aut suggestio iducat passionem q e qdam animi formatio vel deliberatio. tunc a no sentit delectatio i tali cogitatione. z sic no e pctm vel solu e veniale. Aut sentit delectatio i cogitando. z h ptingit dupliciter. Quia tunc a deliberatio ronis no p sentit delectationem. z sic est veniale. Aut consentit. z sic est pctm mortale siue consentiat in delectationem interioris actus siue consentiat in ipm opus. Cuius ratio est. qz non solu consensus verus puta cu qs consentit in opus e mortale. sed et interpretatiuus vt cum quis consentit in solam delectationem interiorem z non i opus z hoc habet veritatem si delectatio cadat super obiectu includens in se deformitatem ad rectam rationem. Si aut qs non delectat i cogitatione turpi puta se cui placeat cogitare de specie pulchre mulieris absqz alia deformitate concurrente. sic consensus i talem delectationem non erit peccatum mortale sed potius veniale.

QUARTA expositio. Non concupisces id est non concupisca delideres ab vxore proximi tui vt ibi concupisces teneat passiuem z relatiue. Et sic pmo ostendendum est q istud preceptu transgrediuntur tria genera hoim. qd erit pimum. **S**ecundo declarabit que sunt illa que potissime hoimem a delectatione carnal concupiscentie retrahere debeant. **T**ertio ostendet q sunt illa que specialiter hoimem in mentis puritate conseruant. **P**ropt